

INFLÁCIA

ZE PI Prednáška 9

Inflácia

- dlhodobý rast cenovej hladiny tovarov a služieb

**Zmena cien
jednotlivých
tovarov a
služieb**

≠

**Zmena
cenovej
hladiny**

||

**Zmena celkovej
úrovne cien tovarov
a služieb, ktoré sa v
ekonomike predávajú
a nakupujú**

- **Dezinflácia** – pokles miery inflácie
- **Deflácia** – pokles celkovej cenovej hladiny (opak inflácie).

Meranie inflácie

Spotrebný kôš

Meranie inflácie

Cenový index

- je vážený priemer individuálnych cien vybraného spotrebného koša v dvoch porovnávaných obdobiach, pričom váha ceny každého tovaru odráža ekonomický význam tohto tovaru.

Najvýznamnejšie cenové indexy

- Index spotrebiteľských cien (CPI) a Index životných nákladov
- Index cien priemyselných výrobcov (PPI),
- deflátor HDP

Harmonizované indexy spotrebiteľských cien (HICPs)

- zostavujú sa od roku 1997
- porovnateľnosť indexov spotrebiteľských cien jednotlivých krajín EU.

Miera inflácie

- miera zmeny celkovej cenovej hladiny meranej indexom spotrebiteľských cien

$$I_t = \frac{CPI_t - CPI_{t-1}}{CPI_{t-1}} \cdot 100[\%]$$

Historický vývoj inflácie (meranej CPI) v SR (ročná báza)

Zdroj: <http://www.inflation.eu/inflation-rates/slovakia/historic-inflation/cpi-inflation-slovakia.aspx>

Jadrová a čistá inflácia

- kvantifikuje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši

Celková inflácia sa skladá z

- jadrovej inflácie
- vplyvu položiek s regulovanými cenami
- vplyvu nepriamych daní

$$\begin{aligned} & \textit{Príspevok jadrovej inflácie} \\ & = \\ & \textit{príspevok čistej inflácie} \\ & + \\ & \textit{príspevok cien potravín} \end{aligned}$$

Druhy inflácie z hľadiska rýchlosti rastu cenovej hladiny

- **Mierna inflácia**
- **jednociferné ročné tempo rastu cenovej hladiny**
- **tempo rastu cenovej hladiny neprekračuje tempo rastu výstupu ekonomiky**

- **Cválajúca alebo galopujúca**
- dvojciferné až trojciferné ročné tempo rastu cenovej hladiny

- **Hyperinflácia**
- štvor a viacciferné tempo rastu cenovej hladiny
- zapríčiňuje rozpad peňažného systému a zrútenie hospodárskych väzieb

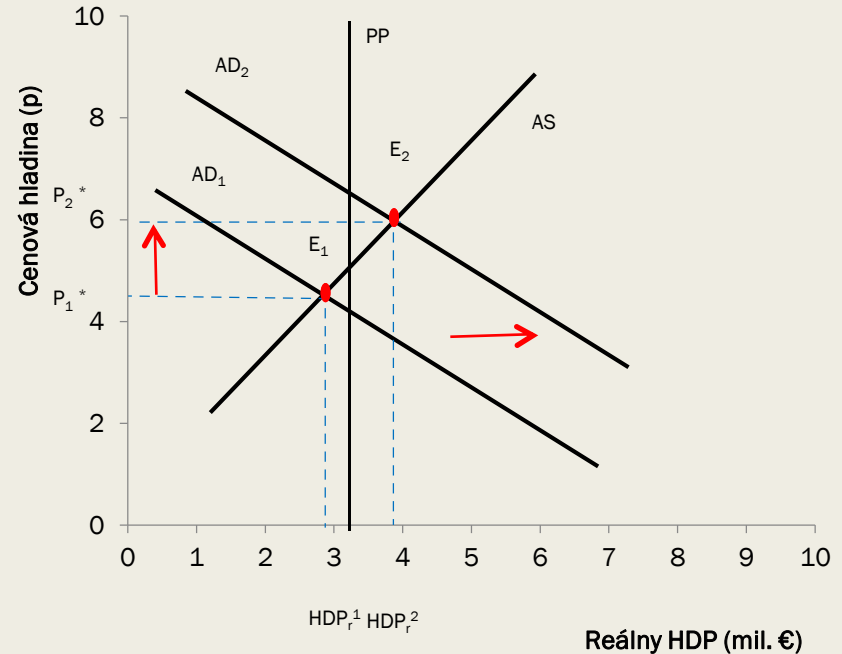
Príčiny inflácie

- na strane agregátneho dopytu
- na strane agregátnej ponuky

Dopytová inflácia

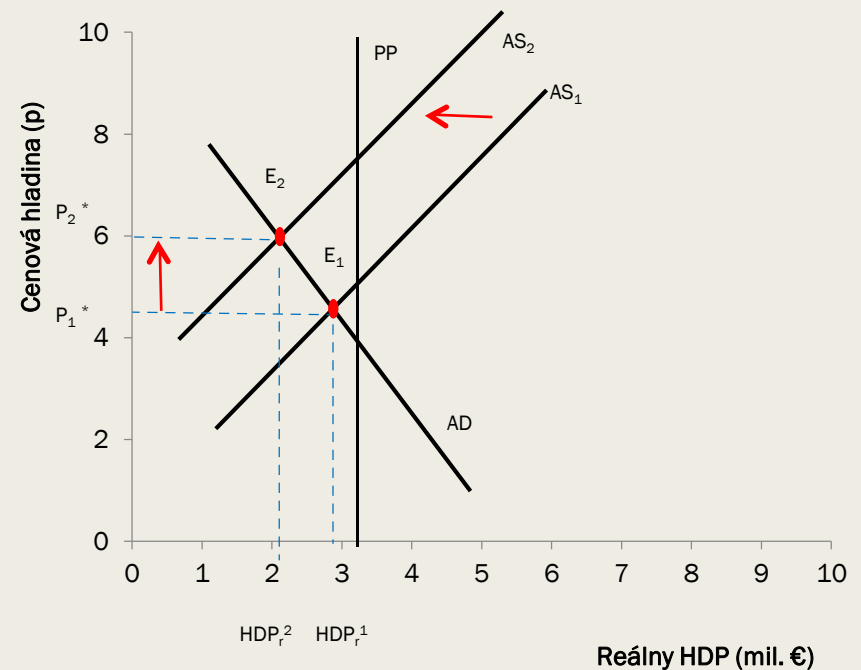
je zapríčinená:

- nadmernými investičnými výdavkami
- rýchlejším rastom nominálnych miezd ako produktivita práce
- znížením úrokovej miery a daní
- zvyšovaním štátnych výdavkov (hlavne pri deficitnom štátnom rozpočte)

Ponuková (nákladová) inflácia

- spôsobuje ju
- rast mzdových nákladov
- zvýšenie cien dovážaných surovín
- Vplyv nedokonalkej konkurencie, ktorá môže vyvolať rast cien medziproduktu.

Cielenie inflácie

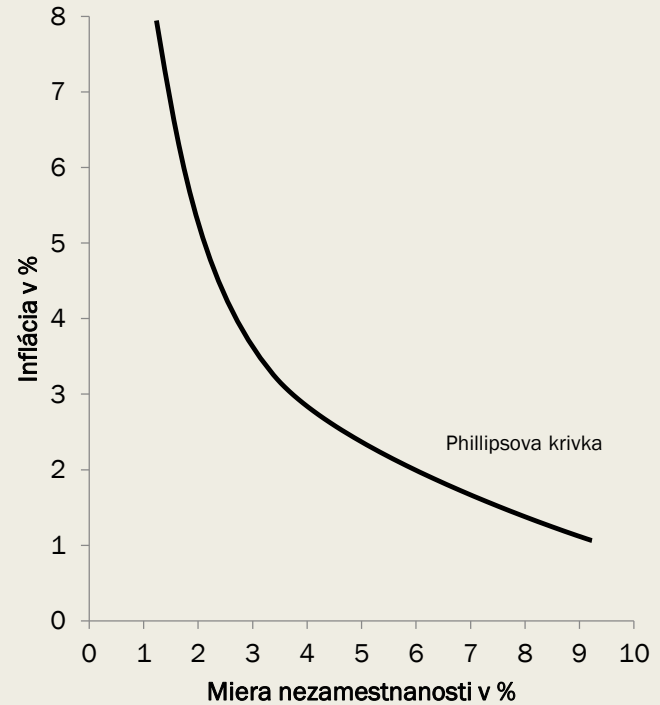
- je režim menovej politiky
- Centrálna banka určí konečný cieľ inflácie, ktorý sa snaží dosiahnuť prostredníctvom regulácie úrokovej miery.

Dôsledky inflácie

- Sociálne napätie
- Prerozdeľovanie dôchodkov
- Spomalenie ekonomického rastu
- Pokles kúpyschopnosti obyvateľov
- Zmena štruktúry spotreby
- Vplyv na zahraničnú ekonomickú rovnováhu

Vzťah nezamestnanosti a inflácie

■ Phillipsova krivka

Zdroje:

STANÍKOVÁ, Z.: Ekonomie - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

KUCHARČÍKOVÁ, A., HOLKOVÁ, B., KOZUBÍKOVÁ, Z., STANÍKOVÁ, Z., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

KUCHARČÍKOVÁ, A., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie pre informatikov, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

LISÝ, J. a kol.: Ekonomie v novej ekonomike, 1. vydanie, IURA EDITION, Bratislava 2005

PARKIN, M.: Macroeconomics, 11 th edition, Pearson Education Limited, UK, 2014

SCHILLER, B. R.: Makroekonomie, 1. vydanie, Computer Press, Brno 2004

GERDESMEIER, D.: Cenová stabilita: Prečo je dôležitá aj pre teba?, Európska centrálna banka, Frankfurt nad Mohanom, 2008

www.statistics.sk

Tento študijný materiál vznikol v rámci riešenia projektu:

„Kvalitné vzdelávanie s podporou inovatívnych foriem, kvalitného výskumu a medzinárodnej spolupráce – úspešný absolvent pre potreby praxe“

ITMS: 26110230090

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

